

**Міністерство освіти і науки
Рівненський державний гуманітарний університет**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова приймальної комісії

Рівненського державного
гуманітарного університету

Руслан ПОСТОЛОВСЬКИЙ

27 КВІТНЯ 2023 р.

**ПРОГРАМА ФАХОВОГО ІСПИТУ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 291 «МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ, СУСПІЛЬНІ
КОМУНІКАЦІЇ ТА РЕГІОНАЛЬНІ СТУДІЇ»
для вступників на навчання для здобуття ступеня магістра
на основі НРК 6, НРК7**

Схвалено вченою радою факультету історії, політології та міжнародних відносин
Протокол № 4 від 24.04.2023 р.

Голова вченої ради

факультету історії, політології та міжнародних відносин

Валерій ШЕРЕТЮК

Схвалено навчально-методичною комісією факультету історії, політології та міжнародних відносин

Протокол № 4 від 24.04.2023 р.

Голова навчально-методичної комісії факультету

історії, політології та міжнародних відносин

Любов ГАЛУХА

Голова предметної екзаменаційної комісії

Валерій ШЕРЕТЮК

Розробники: Роман Крет
Ольга Крет
Оксана Кундеус

Рівне – 2023

Програма фахового випробування зі спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» для вступників на здобуття ступеня «Магістр» на основі ступеня (освітньо-кваліфікаційного рівня) бакалавра, спеціаліста, магістра / Р.М. Крет, О.В. Крет, О.М. Кундеус. – Рівне : РДГУ, 2023. – 11 с.

Розробники:

Крет Р.М., кандидат політичних наук, доцент кафедри політології та соціології РДГУ

Крет О.В., кандидат політичних наук, доцент кафедри документальних комунікацій та бібліотечної справи РДГУ

Кундеус О.М., кандидат політичних наук, доцент кафедри політології та соціології РДГУ

Рецензент:

Жовтенко Т.Г. кандидат політичних наук, доцент кафедри політології і національної безпеки Національного університету «Острозька Академія»

Програма фахового випробування визначає вимоги до рівня підготовки вступників, зміст основних освітніх компетенцій, критерії оцінки відповідей вступників, рекомендовані літературні джерела.

Розглянуто на засіданні кафедри політології та соціології
(протокол № 3 від 06 березня 2023 р.).

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	4
Зміст вступного випробування.....	6
Критерії оцінювання знань вступників.....	8
Список рекомендованої літератури.....	10

Пояснювальна записка

Мета фахового випробування для вступу на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» на основі ступеня (освітньо-кваліфікаційного рівня) бакалавра, спеціаліста: з'ясувати рівень теоретичних знань та практичних навичок абітурієнтів спеціальності «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».

Основні вимоги до підготовленості вступника:

- знати основні етапи історичного розвитку міжнародних відносин;
- знати сучасні концепції обміну інформацією у міжнародних відносинах, особливості міжнародних зовнішньополітичних комунікацій та міжнародних комунікативних технологій;
- вміти виокремлювати загальні підходи до вивчення та аналізу основних напрямків зовнішньої політики держав;
- вміти виявляти та аналізувати особливості іміджевих характеристик окремих організацій, політичних партій, політиків та міжнародних акторів;
- знати особливості і тенденції розвитку сучасних міжнародних відносин і світової політики.

Завдання до фахового випробування розроблені таким чином, щоб врахувати різні рівні знань, умінь та навичок, засвоєних вступниками, перевірити їх підготовленість до майбутньої роботи за фахом.

Порядок проведення вступного випробування.

Вступне випробування проводиться згідно з розкладом, складеним приймальною комісією Рівненського державного гуманітарного університету.

Допуск до вступного випробування вступників здійснюється за умови наявності аркуша результатів вступних випробувань та документа, що засвідчує особу (паспорт).

Фахове випробування проводиться в усній формі, що передбачає надання відповідей на питання екзаменаційних білетів. Вступник отримує тільки один комплект екзаменаційних завдань, заміна завдань не дозволяється.

Екзаменаційні білети складаються відповідно до даної програми, друкуються на спеціальних бланках за встановленим зразком та затверджуються головою приймальної комісії Рівненського державного гуманітарного університету.

Під час фахового випробування вступник має право звернутися до екзаменаторів з проханням щодо уточнення умов завдань. Натомість вступнику не дозволяється користуватися сторонніми джерелами інформації (електронними, друкованими, рукописними) та порушувати процедуру проходження фахового випробування, що може бути причиною для відсторонення вступника від вступних випробувань.

Для письмового запису відповідей на екзаменаційні завдання використовуються аркуші усної відповіді відповідного зразка. Після внесення вступником відповіді до зазначеного аркушу він ставить під нею свій підпис, що підтверджується підписами голови та екзаменаторами фахової атестаційної комісії.

Порядок оцінювання відповідей вступників.

Оцінювання відповідей вступників на вступному випробуванні здійснюється членами фахової атестаційної комісії, призначеної згідно з наказом ректора.

Оцінка відповідей кожного вступника обговорюється колегіально всіма членами комісії, що були присутні при складанні вступного екзамену. Всі оцінки включаються у протокол засідання екзаменаційної комісії.

Зміст вступного випробування

«Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» Історія міжнародних відносин.

Основні критерії і підходи до періодизації історії міжнародних відносин. Генеза і тенденції розвитку системи міжнародних відносин: Вестфальська та Віденська міжнародні системи. Причини і характер Першої світової війни, співвідношення сил між головними державами та блоками. Утворення Четвертного союзу. Дипломатична боротьба за нейтральні держави. Завершення формування двох ворожих таборів. Капітуляція та вихід з війни союзників Німеччини. Комп'єнське перемир'я. Закінчення світової війни.. Створення Версальсько-Вашингтонської системи міжнародних відносин. Підготовка та причини скликання конференції в Генуї. Рапальський сепаратний договір Росії з Німеччиною 16 квітня 1922 р. Новий меморандум Антанти. Конференція в Гаазі, її направленість і підсумки. Міжнародне значення Генуезької та Гаазької конференцій. Конференція в Локарно, її міжнародне значення. Плани Дауеса та Юнга: зміст і направленість. Пакт Бріана-Келлога та його значення. Міжнародні відносини 1933 –1939 рр. Міжнародні відносини періоду Другої світової війни (1939 – 1945 рр.)..

Міжнародні інформаційні відносини.

Вплив глобальних комунікаційних процесів на систему міжнародних відносин. Еволюція концепцій міжнародного обміну інформацією. Проблеми становлення інформаційного суспільства. Інформаційний вимір міжнародного співробітництва. Вплив інформаційної революції на систему міжнародних відносин. Концепції інформаційної цивілізації. Цифровий розподіл. Інформаційне суспільство в Україні. Системи комунікації у зовнішній політиці. Проблеми комунікації та інформації в міжнародних організаціях. Інформаційна діяльність дипломатичних представництв. Засоби передачі зовнішньополітичної інформації. Інформаційно – аналітична діяльність зовнішньополітичних відомств. Нові інформаційні технології у зовнішній політиці. Діяльність медіа у системі міжнародних відносин. Іміджева дипломатія. PR-діяльність зовнішньополітичних відомств. Формування і підтримання іміджу держав. Міжнародні публічні комунікації.

Аналіз зовнішньої політики.

Аналіз як дослідницька процедура. Об'єкт та предмет зовнішньополітичного аналізу. Можливості прогнозування суспільних процесів. «Рівні аналізу» зовнішньої політики. Основні підходи до аналізу зовнішньої політики. Дослідження зовнішньополітичних цілей, доктрин та стратегій. Явище зовнішньої політики. Співвідношення внутрішньої та зовнішньої політики. Прогностичні методики дослідження. Методики аналізу

ситуацій. Моделювання в аналізі зовнішньої політики. Контент-аналіз у дослідженні зовнішньої політики. Івент-аналіз у дослідженні зовнішньої політики. Структурно-функціональний аналіз. Можливості моделювання та прогнозування у дослідженні зовнішньої політики. Проблеми прогнозування зовнішньої політики.

Іміджологія. Оволодіння знаннями, які відображають зміст і структуру іміджу; вивчення методологічного інструментарію іміджології; з'ясування особливостей використання практичних надбань іміджології у різних сферах (вивчення особливостей формування іміджу організації, іміджу політичного лідера, іміджу політичних партій, іміджу держави); оволодіння навичками практичної роботи в галузі іміджології, зокрема умінь виявляти та аналізувати особливості іміджевих характеристик окремих організацій, політичних партій, політиків; формування у студентів умінь і навичок ефективного розв'язання проблем формування іміджу.

Міжнародні відносини та світова політика.

Ознайомлення з історичними фактами становлення основ сучасної міждержавної та багатосторонньої дипломатії міжвоєнного періоду; вивчення закономірностей розвитку міжнародних систем, блоків, альянсів, світових організацій; вироблення навиків аналізу перебігу міжнародних подій та факторів світової політики; навчити концептуалізації завдань міжнародних відомств з урахуванням історичного досвіду, факторів об'єктивного та суб'єктивного характеру, геополітичних та геоекономічних інтересів акторів міжнародних відносин; парадигм, теорій, доктрин теорії міжнародних відносин

Критерії оцінювання знань вступників

Загальні критерії оцінювання

Рівень професійної компетентності вступників оцінюється за 200–бальною шкалою.

Виділені такі рівні компетентності.

I рівень – початковий. Відповіді вступника на теоретичні питання елементарні, фрагментарні, зумовлюються початковими уявленнями про сутність психолого–педагогічних та методичних категорій. У відповідях на практичні та творчі завдання вступника не виявляє самостійності, демонструє невміння аналізувати діяльність учасників навчально–виховного процесу, приймати рішення.

II рівень – середній. Вступник володіє певною сукупністю теоретичних знань, практичних умінь, навичок, здатний виконувати завдання за зразком, володіє елементарними вміннями здійснювати пошукову, евристичну діяльність, самостійно здобувати нові знання.

III рівень – достатній. Вступник знає істотні ознаки понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь повна, правильна, логічна, обґрунтована, хоча їй і бракує власних суджень.

IV рівень – високий. Передбачає знання різних аспектів політичної науки, ерудицію, вміння застосовувати знання творчо, здійснювати зворотній зв'язок у своїй роботі, самостійно аналізувати різноманітні політичні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію. Відповідь вступника свідчить про його уміння адекватно оцінити власні здібності, можливості, рівень домагань, психологічні особливості; вибрати найефективніший варіант поведінки в тій чи іншій ситуації; регулювати власні емоційні стани, долати критичні ситуації тощо.

Таблиця відповідності

**рівнів компетентності значенням 200–бальної шкали оцінювання
відповідей вступників під час фахового випробування**

Рівень компетентності	Шкала оцінювання	Національна шкала оцінювання
Початковий відповіді вступника невірні, фрагментарні, демонструють нерозуміння програмового матеріалу в цілому	1–99	незадовільно
Середній відповіді вступника визначаються розумінням окремих аспектів питань програмного матеріалу, але характеризується поверховістю та фрагментарністю, при цьому допускаються окремі неточності у висловленні думки	100–136	задовільно
Достатній відповіді вступника визначаються правильним і глибоким розумінням суті питання програмного матеріалу, але при цьому допускаються окремі неточності не принципового характеру	137–174	добре
Високий відповіді вступника визначаються глибоким розумінням суті питання програмного матеріалу.	175–200	відмінно

Список рекомендованої літератури

1. Гайдуков Л. Міжнародні відносини та зовнішня політика 1980–2000 роки: Підручник / Л. Ф. Гайдуков, В. Г. Кремень, Л. В. Губернський. – К.: Либідь, 2001.
2. Гелей С. Д. Політико-правові системи світу: Навчальний посібник / С. Д. Гелей, С. М. Рутар. – К.: Знання, 2007. – 668 с.
3. Губерський Л. Інформаційна політика: Європейський контекст / Л. В. Губерський, Є. А. Макаренко, М. А. Ожеван. – К.: Либідь, 2006.
4. Гуменюк Б. І. Основи дипломатичної та консульської служби / Б. І. Гуменюк. – К.: Либідь, 1998. – 248 с.
5. Дюррозель Ж. Б. Історія дипломатії від 1919 року до наших днів / Ж. Б. Дюррозель; пер. з фр. – К.: Основи, 1995. – 903 с.
6. Зернецька О.В. Глобальний розвиток систем масової комунікації і міжнародні відносини. - К.: Освіта, 1999. - 351 с.
7. Зінченко А. Історія дипломатії: від давнини до початку нового часу Навчальний посібник.- Вінниця, Нова книга, 2002.- 564 с.
8. Іваницька О. П. Історія міжнародних відносин (1918-1945 роки).- К.: Видавництво «Видавничий Дім "Слово"», 2011.- 628 с.
9. Камінський А. Вступ до міжнародних відносин: Курс лекцій / А. Камінський. – К., 1995. – 144 с.
10. Коваленко А. О. Політичний аналіз і прогнозування / А. О. Коваленко. – К.: Науковий світ, 2002.
11. Коппель О.А.. Міжнародні відносини ХХ століття (навчальний посібник) / О. Коппель О. С. Пархомчук.- К.: Школяр, 1999. - 256 с.
12. Кудрявцева С. П. Міжнародна інформація. Навчальний посібник / С. П. Кудрявцева, В. В. Колос. – К. 2005 – 400 с.
13. Мадісон В. В. Політологія міжнародних відносин / В. В. Мадісон, В. В. Шахов. – К.: Либідь, 1997
14. Макаренко Є. Міжнародна інформація: терміни і коментарі. Навчальний посібник / Макаренко Є.А., Рижков М.М., Кучмій О.П., Фролова О.М. – Вид. 2-ге, доповн. та переробл. – К.: Центр вільної преси, 2016. – 518 с.
15. Макаренко Є.А. Європейська інформаційна політика. - К.: Наша культура і наука, 2000. 368 с.
16. Макаренко Є.А. Європейські комунікації. Навчальний посібник / Макаренко Є.А., Бебик В.М., Рижков М.М., Ожеван М.А. та ін.. – К.: ІМВ, 2007.
17. Макаренко Є.А. Інформаційне суспільство, політика, право в програмній діяльності ЮНЕСКО. - К.: Наша культура і наука, 2001. -385 с.

- 18.Макаренко Є.А. Міжнародні інформаційні відносини. - К.: Наша культура і наука, 2002. - 452 с.
- 19.Матвієнко В. М. Історія української дипломатії ХХ століття у постатях / В. М. Матвієнко, В. Головченко. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2001. – 266 с.
- 20.Матвієнко В. Міжнародні організації / За загальною редакцією В. М. Матвієнка (у співавторстві: В. С. Бруз, В. М. Матвієнко, Ю. С. Скороход та ін.). – К., 2005.
- 21.Петришин О. Теорія держави і права / О. Петришина. – Харків, 2014. – 368 с.
- 22.Скакун О. Теорія держави і права / О. Скакун. – Київ, 2010. – 656 с.
- 23.Троянів В. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1945 – 70-ті роки): Підручник / В. А. Троянів, М. М. Білоусов, Л. Ф. Гайдуков. – К.: Либідь, 2003. – 560 с.
- 24.Хижняк І. Нова історія міжнародних відносин у системному форматі (1648–1918) / І. Хижняк. – К., 2009.
- 25.Цветков Г.М. Міжнародні відносини і зовнішня політика в 1917 - 1945 рр. Навч. посіб. — К. Либідь, 1997. — 232 с.